

Шляхи подолання міжзубного сигматизму

Сигма-це назва літери грецького алфавіту, що означає звук «с». За способом утворення до нього наближаються звуки «з», «ц», що належать до групи свистячих і звуки «щ», «ж», «ч», які складають групу шиплячих. Під час вимови свистячих звуків язик повинен упиратись в нижні різці, повітряний струмінь проходить посередині язика, спинка якого вигнута. Утворення шиплячих звуків відбувається за тих самих умов, але кінчик язика піднятий угору. Будь-яке відхилення від цих умов і є сигматизм.

Як розпізнати міжзубний сигматизм.

Перш за все, за артикуляцією:

Губи без змін, кінчик язика просовується між верхніми та нижніми різцями, повітряний струмінь-теплий, розсіяний.

По друге, на слух: при міжзубному сигматизмі звуки «с», «з», «ц», «дз» набувають шепелявого відтінку замість свисту. Чується більш низький та слабкий шум. Ще за ковтанням, яке часто супроводжується порушенням функції ротової мускулатури та зниженням тонуусу колового м'яза рота.

Дуже часто міжзубна вимова свистячих звуків поєднується з аналогічною вимовою звуків «ш», «ж», «ч», «щ» та «т», «д», «н», «л».

Причини виникнення міжзубного сигматизму:

- спадковість;
- порівняно короткий період годування груддю;
- довготривале смоктання соски-пустишки;
- знижений на 6-8 тис. Гц слух та незрілість слухових диференціацій домінантної півкулі;
- в'ялість кінчика язика;
- відкритий прикус;
- рання втрата молочних зубів;
- аномалії ротової порожнини та носоглотки;
- аденоїдні розростання, дихання з відкритим ротом;
- значний обсяг словника дитини;
- пасивний, недостатньо пластичний, малорухомий язик.

Міжзубний сигматизм впливає на чіткість вимови та на мовленнєву культуру дітей в цілому.

Як запобігти виникненню міжзубного сигматизму.

1. Вчити дитину дихати носом.
2. Годувати дитину груддю терміном не менше 6 місяців, оскільки функція смоктання грудей-найвагоміша стимуляція розвитку щелепи.

Якщо термін грудного годування короткотривалий, необхідно звернути увагу на вибір соски для штучного підгодовування, яка за формою та твердістю повинна відтворювати жіночий сосок.

3. Після появи перших зубів починати годувати дитину твердою їжею.

4. Батькам треба стежити за тим, щоб на початковому етапі формування мовлення дитини їхня чітка, правильна вимова була прикладом для наслідування.

Що допоможе дитині позбутися міжзубного сигматизму.
Звісно, артикуляційна гімнастика, дихальні вправи, масаж для зміцнення губної та язикової мускулатури..

Неслухняний язичок.

Ця вправа допоможе дитині навчитися розслаблювати м'язи язика, певний час утримувати його широким, розпластаним.

Потрібно трішечки відкрити рот, спокійно покласти язик на нижню губу і, пошльопуючи по ньому губами, вимовити: «Пя-пя-пя». Язик повинен бути широким, краї його торкаються куточків рота. Потрібно утримувати широкий язик у спокійному положенні при відкритому роті під лічбу від одного до п'ятидесяти.

Після такої вправи язик обов'язково стане слухняним.

Почистимо зубки.

Посміхніться, покажіть зуби, відкрийте рот і кінчиком язика «почистіть» нижні зуби із внутрішнього боку, роблячі спочатку рухи язиком в бік, потім від ясен до краю. Стежте за тим, щоб губи й щелепа залишалися нерухомими, щоб кінчик язика перебував біля ясен, а не біля краю зубів.

Це не складно, не займе у вас багато часу, але допоможе розв'язати проблему, якщо вона уже виникла.

Зажени м'яч у ворота.

Для цієї гри звісно ж, знадобляться ворота. Їх можна побудувати на столі з кубиків, можна у вигляді даху поставити складений у двічі аркуш паперу. А м'ячем може стати ватяна кулька.

Гратиме у футбол язичок. Він лягає на нижню губу, показує напрямок руху повітря й силою видихуваного повітря... забиває гол! Стежте, щоб не надувалися щоки, для цього їх можна злегка притримувати пальцями. Пам'ятайте, що «заганяти кульку» потрібно на одному видиху, не допускаючи, щоб повітряний струмінь був переривчастим. Можна розповісти дитині, що її язик це стрілочка, що показує м'ячику, куди котитися. Тоді у випадку невдачі вона не засмутиться, а матиме привід виконати наступну вправу.

Парканчик.

Губи і зуби зімкнені. Розкрити губи і показати зуби, утримуючи губи в такому положенні 5-10 секунд.

Віслючок.

Віслючок « розмовляє»: іа-іа-іа. Кінчик язика упирається у нижні зуби, губи посміхаються (положення язика наближене до нормальної артикуляції звука «с»).

Паралельно використовуємо масаж з метою зміцнення губної та м'язової мускулатури:

- * розтирання, розминання та вібрація губ (від середини верхньої губи до куточків губ, від середини нижньої губи до кутів, прогладжування носо-губних складок від кутів рота до крил носа, пощипування губ).

- * масаж язика з допомогою дерев'яного шпателя (повздовжніх м'язів - погладжуванням його середньої частини до кінця; вертикальних – ритмічним натисканням; поперечних – погладжуванням зі сторони в сторону);

- * активізація м'язів язика через вібрацію шпателя протягом 5-10 секунд.